

Τι «λέει» ο ελληνικός Ποινικός Κώδικας

Στον ελληνικό Ποινικό Κώδικα (ΠΚ), προβλέπεται ότι όλες οι κακουργηματικές πράξεις, ακόμα και οι πλέον αποτρόπαιες και ιδιαίτερης ηθικο-κοινωνικής απαξίας, υπόκεινται ανεξαιρέτως σε παραγραφή.

Με το άρθρο 113 παρ. 4 του νέου Π.Κ. ορίζεται ότι η παραγραφή για όλα τα κακουργήματα που τελούνται κατά ανηλικού αναστέλλεται μέχρι την ενηλικίωσή του, δηλαδή έως ότου γίνει 18 ετών. Για τα πλημμελήματα σε βάρος τους **δεν προβλέπεται αναστολή** με αποτέλεσμα να είναι δυνατή η παραγραφή μέχρι την ενηλικίωση τους. Στον νέο ελληνικό Π.Κ., τα αδικήματα αυτά, είτε αφορούν ανήλικα είτε ενήλικα άτομα, παραγράφονται στα 15 χρόνια, εκτός από τις περιπτώσεις που επισύρουν ισόβια κάθειρξη, οπότε και παραγράφονται στην εικοσαετία.

Ο ελληνικός ΠΚ συγκριτικά με άλλους ευρωπαϊκούς ΠΚ

Ενδεικτικά, ο **ελβετικός Ποινικός Κώδικας** (ΠΚ) προβλέπει ότι οι γενετήσιες πράξεις με παιδιά, ο βιασμός παιδιών, η εκμετάλλευση της ανικανότητας του θύματος να αντισταθεί σε γενετήσια πράξη (κατάχρηση ανικάνου προς αντίσταση) και η εκμετάλλευση σε γενετήσια πράξη, όταν αυτές στρέφονται ενάντια σε παιδιά που δεν έχουν συμπληρώσει τα 12 έτη, ΔΕΝ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΑΡΑΓΡΑΦΗ.¹

Στον αυστριακό ΠΚ, αν από τη σεξουαλική κακοποίηση το παιδί τελικά καταλήξει, η πράξη δεν παραγράφεται. Από το 2009, μάλιστα, για όλες τις υπόλοιπες πράξεις κατά της γενετήσιας αυτοδιάθεσης με θύματα ανήλικους, η παραγραφή **αρχίζει** όταν το θύμα συμπληρώσει το 28^ο έτος! Αναφορικά με τις πράξεις που τιμωρούνται με ισόβια κάθειρξη ή ποινές φυλάκισης από 10 έως 20 χρόνια δεν προβλέπεται παραγραφή.

Τέλος, **στο γερμανικό ΠΚ** ο χρόνος παραγραφής των αδικημάτων κατά της γενετήσιας αυτοδιάθεσης αρχίζει με τη συμπλήρωση του 30ου έτους ηλικίας του θύματος.

Παρά την αντίθετη επιχειρηματολογία για την ιστορική και θεσμική σημασία της παραγραφής, η συγκριτική επισκόπηση διαφόρων έννομων τάξεων, μας δείχνει ότι

---

¹ Ας σημειωθεί πως στην Ελβετία, όταν οι δράστες από πλήθος υποθέσεων παιδεραστίας δεν διώχθηκαν λόγω παραγραφής, ξεκίνησε ένας δημόσιος διάλογος στη χώρα, που οδήγησε σε δημοψήφισμα., το 2008. Μετά από δημοψήφισμα, εν τέλει περιλήφθηκε στο ελβετικό Σύνταγμα διάταξη, η οποία ορίζει το απαράγραπτο για γενετήσιες πράξεις με παιδιά της προεφηβικής ηλικίας όπως επίσης πως οι επιβληθείσες ποινές για τις πράξεις αυτές δεν παραγράφονται.

συχνά προτάσσεται η ανάγκη να περιοριστούν στο ελάχιστο οι περιπτώσεις ατιμωρησίας των δραστών τέτοιων αδικημάτων για 3 κυρίως, λόγους:

1. Εξαιτίας της ιδιαίτερα ευάλωτης παιδικής ηλικίας, η οποία αποτελεί αυτοτελώς προστατευόμενο συνταγματικό έννομο αγαθό.
2. Λόγω της ιδιαίτερης επικινδυνότητας των δραστών για το κοινωνικό σύνολο, καθώς οι τελευταίοι, σπανίως, περιορίζονται στην κακοποίηση ενός μόνο θύματος.
3. Επειδή οι εν λόγω πράξεις έχουν οδυνηρές συνέπειες στη σωματική, ψυχική, σεξουαλική και συναισθηματική υγεία των θυμάτων.

Για να επιτευχθεί λοιπόν στην πράξη, ο «δίκαιος» στόχος της αντιμετώπισης του ακαταδίωκτου αυτών των εγκλημάτων, η Πολιτεία θα πρέπει να μην αποθαρρύνει το θύμα ως προς την αναφορά της ειδεχθούς πράξης, αλλά, αντίθετα, να διευκολύνει τη δίωξη και να προβλέπει παραδειγματικές τιμωρίες για το δράστη.

Για το λόγο αυτό, μέλημα της αρμόδιας νομοπαρασκευαστικής επιτροπής για τις βελτιώσεις στον νέο Ποινικό Κώδικα, θα πρέπει να αποτελέσει η επιμήκυνση του χρονικού ορίου παραγραφής των αδικημάτων που εντάσσονται στο φάσμα της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων, άμεσα σχετιζόμενη με τον χρόνο αναστολής παραγραφής των αδικημάτων αυτών. Παράλληλα, θα πρέπει να εξεταστεί, τόσο για τις περιπτώσεις τέλεσης κακουργηματικών πράξεων σεξουαλικής κακοποίησης, είτε αυτές αφορούν σε ανηλίκους είτε σε ενήλικες, η δυνατότητα επιπλέον επιμήκυνσης της παραγραφής τους, ακόμη και όταν τα αδικήματα αυτά δεν επισύρουν ισόβια κάθειρξη.

Συμπερασματικά, για την υλοποίηση των επιταγών της Διεθνούς Σύμβασης Δικαιωμάτων του Παιδιού (ΔΣΔΠ), προτείνεται, για αυτά τα ειδεχθή αδικήματα και με γνώμονα το συμφέρον του παιδιού, η επιμήκυνση του χρόνου της παραγραφής και η μεταφορά της έναρξης του χρόνου της παραγραφής πολύ μετά τα 18 χρόνια, στις περιπτώσεις που το θύμα ήταν ανήλικο κατά το χρόνο τέλεσης της πράξης, όπως για παράδειγμα, προβλέπεται στον αυστριακό ή τον γερμανικό ΠΚ (28^ο και 30^ο έτος, αντίστοιχα).

Με πρωταρχικό στόχο την αποφυγή της ατιμωρησίας, μέγα ζητούμενο για κάθε θύμα, θα μπορούσε να γίνει μία ενδελεχής, συγκριτική μελέτη του ελληνικού νομικού πλαισίου με νομικά πλαίσια άλλων χωρών, κυρίως όσον αφορά στο अपαράγραπτο ορισμένων αδικημάτων. Η συγκριτική αυτή μελέτη μπορεί να συμβάλλει καθοριστικά σε έναν ουσιαστικό διάλογο, που διενεργείται συχνά στις παρυφές των γκρίζων

ζωνών, που συνιστούν: 1. ο θεσμός της παραγραφής, 2. η απαίτηση της έννομης τάξης για ασφάλεια δικαίου και 3. η αναγκαία στάθμισή της προς την κοινωνική απαίτηση για αντιμετώπιση του φαινομένου του ακαταδίωκτου των ιδιαίτερων και πάντοτε επαχθών αδικημάτων κατά της γενετήσιας αξιοπρέπειας.

ΕΛΙΖΑ – Εταιρία Κατά της Κακοποίησης του Παιδιού. Επιστημονικός συνεργάτης:

Ηλέκτρα Κουτσούκου, Νομικός, Δρ. Δικαιωμάτων Παιδιού.